

Øyer kommune

**Retningslinjer for
salg og skjenking av
alkoholholdig drikk
2020 – 2024**

Vedtatt i Kommunestyret 24.09.2020, sak 68/20.

Innhold

- 1. Generelt**
- 2. Definisjoner**
- 3. Bevillingsperiode**
- 4. Myndighet**
- 5. Salgs- og skjenkebevillinger som kan innvilges**
- 6. Fast salgsbevilling**
- 7. Fast skjenkebevilling**
- 8. Skjenkebevilling for en bestemt anledning**
- 9. Gebyrfastsettelse**
- 10. Ansvarsfull alkoholhåndtering**
- 11. Kunnskapsprøve**
- 12. Kommunes ansvar og myndighet**
- 13. Overtredelse av alkoholloven**
- 14. Reaksjoner ved overtredelser**

Vedlegg:

Lov om omsetning av alkoholholdig drikk mv. (alkoholloven)

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1989-06-02-27>

Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv. (alkoholforskriften)

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2005-06-08-538>

Forskrift om politivedtekt, Øyer kommune

<https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/2010-06-21-923>

1. Generelt

Lov om omsetning av alkoholholdig drikk mv. (alkoholloven) og forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv. (alkoholforskriften) regulerer salg og skjenking av alkohol.

Alkoholloven § 1-1 Lovens formål

«Regulering av innførsel og omsetning av alkoholholdig drikk etter denne lov har som mål å begrense i størst mulig utstrekning de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære. Som et ledd i dette sikter loven på å begrense forbruket av alkoholholdige drikkevarer.»

Alkoholloven § 1-7a Kommunens skjønnsutøvelse ved behandling av søknad om bevilling for salg eller skjenking m.v.

«Ved vurderingen av om bevilling skal gis, kan kommunen blant annet. legge vekt på antallet salgs- og skjenkesteder, stedets karakter, beliggenhet, målgruppe, trafikk- og ordensmessige forhold, næringspolitiske hensyn og hensynet til lokalmiljøet for øvrig. Det kan også legges vekt på om bevillingssøker og personer som nevnt i § 1-7b første ledd er egnet til å ha bevilling.

Kommunen kan beslutte at det ikke skal gis mer enn et bestemt antall bevillinger til salg eller skjenking.»

Retningslinjer for salg- og skjenking inngår i kommunens rusmiddelpolitiske plan.

2. Definisjoner:

Alkoholholdig drikk defineres slik i alkoholloven, jfr. § 1-3:

Alkoholholdig drikk gruppe 1:

Drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol.

Alkoholholdig drikk gruppe 2:

Drikk som inneholder over 4,7 og mindre enn 22 volumprosent alkohol.

Alkoholholdig drikk gruppe 3:

Drikk som inneholder fra og med 22 til og med 60 volumprosent alkohol.

Salg og skjenking defineres slik, jfr. alkoholloven § 1-4:

Salg:

Med salg forstås overdragelse av alkoholholdig drikk til forbruker mot vederlag for drikking utenfor salgsstedet.

Skjenking:

Med skjenking forstås salg for drikking på stedet. Som skjenking regnes det også når bevillingshaver vet om at det drikkes i deler av hans hus som han har rådighet over, eller på andre steder i hans besittelse, eller på husets nærmeste tilliggelser.

Ambulerende skjenkebevilling defineres slik, jfr. alkoholloven § 4-5:

Ambulerende skjenkebevilling:

Ambulerende bevilling er en bevilling som ikke blir knyttet til bestemt person eller skjenkested for en enkelt anledning og for skjenking til deltakere i sluttet selskap. En ambulerende bevilling kan ikke utvides til å omfatte tilvirkning eller innførsel av alkoholholdig drikk for skjenking i egen virksomhet.

Sluttet selskap:

Med sluttet selskap menes at det allerede før skjenkingen begynner, er dannet en sluttet krets av personer som samles for et bestemt formål i et bestemt lokale, for eksempel til bryllup, konfirmasjon, jubileum osv. Kretsen av personer må ikke være åpen for utenforstående, og deltakerne må ha en eller annen tilknytning til den eller de som inviterer til selskapet. Det er ikke tilstrekkelig at man før skjenkingen begynner skriver seg på en liste eller kjøper billetter, eller at antall gjester er begrenset.

Enkelt anledning:

Enkeltarrangementer som er knyttet til en bestemt begivenhet, for eksempel konserter, festivaler, utstillingsåpninger, idretts- og kulturarrangement.

Jfr. merknader til alkoholloven § 4-5.

3. Bevillingsperiode

Bevillingsperioden for salg og skjenking av alkoholholdig drikk gis for perioder inntil fire år, og med opphør senest 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer, jfr. alkoholloven § 1-6.

Kommunen kan beslutte at ingen bevillinger skal opphøre eller fastsette nærmere retningslinjer om hvilke bevillinger det må søkes fornyelse for. Det er en forutsetning at

kommunestyret etter kommunevalget har foretatt en gjennomgang av alkoholpolitikken, herunder vurdert bevillingspolitikken, jfr. Alkoholoven § 1-6, 3. ledd.

4. Myndighet

Beslutningsmyndigheten er detaljert regulert i delegeringsreglementet. Hovedpunktene framkommer nedenfor.

Kommunestyret behandler

- Rusmiddelpolitisk plan, denne omfatter blant annet alkoholpolitisk handlingsplan
- Retningslinjer for salgs- og skjenkebevillinger
- Salgs- og skjenkegebyrer

Formannskapet behandler:

- Prinsipielle saker om tildeling eller fornying av salgs- og skjenkebevillinger
- Videreføre bevillinger uten ny behandling, jfr. alkoholoven § 1-6, 3. ledd.

Kommunedirektøren behandler:

Kommunedirektøren er delegert all myndighet som kan delegeres etter alkoholoven med forskrifter, som ikke skal behandles av kommunestyret eller formannskapet, i henhold til vedtatt delegeringsreglement i KST-sak 67/18 i møte 30.08.2018.

- Tildeling eller fornying av salgs- og skjenkebevillinger, herunder tildeling for en bestemt del av året, jfr. alkoholoven § 1-6
- Søknader om utvidet skjenketid og utvidet skjenkelokale for en enkeltanledning (maks. 7 dager)
- Tildeling av ambulerende bevilling ihht. alkoholoven § 4-5.
- Salgs- og skjenkebevilling for en enkeltanledning etter alkoholovens § 1-6 for en periode på inntil 7 dager og som ikke er av prinsipiell betydning
- Inndragning av salgs- og skjenkebevillinger
- Utvidelse av skjenkeareal for en enkelt anledning, jfr. alkoholoven § 4-2, 4.ledd
- Skriftlig advarsel ved første gangs overtredelse av retningslinjer for salgs – og skjenkebevilling
- Godkjenne skifte av styrer og stedfortreder
- Inngå avtale med kontrollør for kontroll av bevillinger

5. Salgs- og skjenkebevillinger som kan innvilges.

Faste salgs – og skjenkebevillinger

Kommunal bevilling til salg og skjenking kan gis for inntil 4 år av gangen, med opphør senest 30.september året etter at nytt kommunestyre tiltrer.

Salgsbevilling for vinmonopolet

Vinmonopolutsalg kan innvilges salgsbevilling for alkoholholdig drikk gruppe 2 og 3. Salgsbevilling for vinmonopolet opphører ikke og videreføres hver periode uten at det må søkes om ny bevilling.

For AS Vinmonopolet gjelder spesielle regler jfr. alkoholloven §§ 1-7b, 1-7c, 1-9, samt kapittel 3 og 7.

Nettsalg

Salgssteder kan etter en skjønnsmessig vurdering innvilges utvidet salgsbevilling for nettsalg/hjemlevering av alkoholholdig drikk gruppe 1 for salgssteder som er lokalisert i Øyer kommune, jfr. KST-sak 105/18, møte 29.11.2018.

I slike tilfeller forutsettes det at det etableres tydelige og skriftlige rutiner som sikrer overholdelse av alkohollovens bestemmelser.

Ambulerende skjenkebevilling

Ambulerende skjenkebevilling for alkoholholdig drikk gr. 1, 2 og 3 kan innvilges til sluttede selskaper ved leilighetsvis bruk på steder som ikke har fast skjenkebevilling eller som kun har bevilling for skjenking av alkoholholdig drikk gr.1 og 2, jfr. alkoholloven § 4-5.

Skjenkebevilling for en enkelt anledning

Det kan innvilges skjenkebevilling for alkoholholdig drikk gr. 1 og 2 for enkeltarrangementer som ikke omfattes av en fast bevilling og som strekker seg over perioder på inntil 7 dager.

Salgsbevilling for en enkelt anledning

Det kan innvilges salgsbevilling for alkoholholdig drikk gr. 1. for enkeltarrangement som ikke omfattes av en fast bevilling og som strekker seg over perioder på inntil 7 dager.

6. Fast salgsbevilling

Generelle vilkår for innvilgelse

- Dagligvareforretninger med assortert vareutvalg (1000 vareartikler) kan gis bevilling til salg av alkoholholdig drikk gr.1
- Vinmonopolutsalg kan gis bevilling til salg av alkoholholdig drikk gr. 1, 2 og 3.

Salgsstedene skal ha god informasjon om aldersgrenser, legitimasjonsplikt og salgstider, samt en plassering der alkoholfri og alkoholholdig drikk ikke kan forveksles.

Internkontroll

Internkontrollsystem tilpasset salgsstedet skal etableres og brukes for å sikre overholdelse av alkoholovens bestemmelser, samt en forsvarlig utøvelse av bevillingen. Bevillings-myndigheten skal kontrollere at det enkelte salgssted har et tilfredsstillende internkontrollsystem.

Før søknad behandles skal det foreligge dokumentasjon på internkontroll i henhold til alkoholoven, denne skal blant annet inneholde:

- Oversikt over hvem som har funksjon som styrer og stedfortreder
- Oversikt over aktuelle bestemmelser i alkoholoven med forskrifter
- Risikokartlegging tilpasset virksomheten med beskrivelse av forebyggende tiltak
- Rutiner for opplæring av ansatte
- Rutiner for avvikshåndtering
- Kopi av dokumentasjon på bestått kunnskapsprøve i alkohollovloven for styrer og stedfortreder

Etter oppstart av drift:

- Kopi av bevillingsvedtak
- Dokumentasjon på opplæring av styrer, stedfortreder og øvrige ansatte ihht. alkoholovens bestemmelser
- Dokumentasjon på eventuelle avvik, retting og forebyggende tiltak.

Salgstider:

Salgstider for alkoholholdig drikk gr.1, vurderes for hvert enkelt salgssted innenfor følgende rammer:

- Hverdager mellom kl. 08.00 og 20.00
- Dager før søn- og helligdager, med unntak av dagen før Kristi Himmelfartsdag, mellom kl. 08.00 -18.00.

- Salg av alkoholholdig drikk er ikke tillatt på søn- og helligdager, 1. og 17. mai.

7. Fast skjenkebevilling

Generelle vilkår for innvilgelse.

Det kan innvilges skjenkebevilling for alkoholholdig drikk for gr. 1, for gr. 1 og 2 eller alternativt for alle alkoholgrupper.

Skjenkebevilling kan innvilges for hvert enkelt skjenkested ut i fra en helhetsvurdering av driftskonseptet, jfr. kommunens adgang til skjønnsutøvelse ihht. alkoholloven § 1-7a. Det kan bl.a. legges vekt på antallet salgs- og skjenkesteder, stedets karakter, beliggenhet, målgruppe, trafikk- og ordensmessige forhold, næringspolitiske hensyn og hensynet til lokalmiljøet for øvrig.

Driftskonsept.

Steder med følgende driftskonsept kan innvilges fast skjenkebevilling

- Hoteller, moteller, pensjonat, gardsturisme, spiserestauranter og selskapslokaler: Alminnelig skjenkebevilling for alkoholholdig drikk gr. 1, 2 og 3
- Kafeer, kafeteriaer, kroer, pizzeriaer: Alminnelig skjenkebevilling for alkoholholdig drikk gr. 1 og 2. Til sluttede selskap: Alkoholholdig drikk gr. 3.
- Pub og diskotek: Alminnelig skjenkebevilling for alkoholholdig drikk gr. 1 og 2.
- Utendørs skjenking av alkohol kan gis i naturlig tilknytning til et fast skjenkested. Utearealet skal være tydelig avgrenset. Det kan gis alminnelig skjenkebevilling utendørs for alkoholholdig drikk gr. 1, 2 og 3.

Andre forhold som skal hensyntas ved vurdering av om bevilling skal gis

- Det gis ikke skjenkebevilling til steder som vanligvis har ungdomsarrangement
- Det skal tas ordensmessige og trafikale hensyn ved tildeling
- Det skal legges vekt på forhold som kan vanskeliggjøre effektiv kontroll, både for bevillingshaver og bevillingsmyndigheten, herunder skjenkestedets størrelse, utforming og innredning.

Internkontroll

Internkontrollsystem tilpasset skjenkestedets driftskonsept skal etableres og brukes for å sikre overholdelse av alkohollovens bestemmelser, samt en forsvarlig utøvelse av bevillingen. Bevillingsmyndigheten skal kontrollere at det enkelte skjenkested har et tilfredsstillende internkontrollsystem.

Før søknad om bevilling behandles, skal det foreligge internkontroll ihht. Alkoholoven med forskrift som bl.a. skal inneholde:

- Oversikt over hvem som har funksjon som styrer og stedfortreder
- Oversikt over aktuelle bestemmelser i alkoholoven med forskrifter
- Risikokartlegging tilpasset virksomheten med beskrivelse av forebyggende tiltak
- Rutiner for opplæring av ansatte
- Rutiner for innkjøp, lagring og skjenking av alkoholholdig drikk
- Rutiner for avvikshåndtering
- Kopi av dokumentasjon på bestått kunnskapsprøve i alkohollovloven for styrer og stedfortreder

Etter oppstart av drift skal det foreligge:

- Kopi av bevillingsvedtak
- Dokumentasjon på opplæring av styrer, stedfortreder og øvrige ansatte ihht. alkoholovens bestemmelser
- Dokumentasjon på eventuelle avvik, retting og forebyggende tiltak.

Skjenketider

Skjenketid for ulike alkoholgrupper

Det kan innvilges følgende skjenketider for hvert enkelt skjenkested ut fra en helhetsvurdering av driftskonseptet og innkomne uttalelser:

Alkoholholdig drikk gr. 1 - mellom kl. 08.00 - 03.00

Alkoholholdig drikk gr. 2 - mellom kl. 08.00 - 03.00

Alkoholholdig drikk gr. 3 - mellom kl. 13.00 - 02.00

Skjenketid for utendørsservering.

Skjenketid for utendørsservering følger i utgangspunktet skjenketiden inne, men vurderes for hvert enkelt skjenkested ut fra beliggenhet og innkomne uttalelser, bl.a. fra politiet.

Skjenketid for overnattingssteder

Ved overnattingssteder kan det skjenkes alkoholholdig drikk gr. 1 og 2 til overnattingsgjester. Dette kan skje utenfor overnattingsstedets definerte skjenkearealer, for eksempel på rommene eller i resepsjonen. Det må påses at alkoholholdig drikk ikke nytes av personer som ikke fyller alderskravene.

Generelle vilkår

Konsum av utskjenket alkoholholdig drikk må opphøre senest 30 minutter etter skjenketidens utløp.

8. Skjenkebevilling for en bestemt anledning

Ambulerende skjenkebevilling

Ambulerende skjenkebevilling for alkoholholdig drikk gr. 1, 2 og 3 kan innvilges til sluttede selskaper ved leilighetsvis bruk på steder som ikke har fast skjenkebevilling eller som kun har bevilling for skjenking av alkoholholdig drikk gr. 1 og 2.

Det skal utpekes en styrer og stedfortreder for bevillingen. Det er ikke krav om bestått kunnskapsprøve eller krav om internkontroll.

Søknadsfrist: Søknad skal leveres senest 21 dager før arrangementet skal gjennomføres.

Gebyr: Gebyr fastsettes til kr 370,- pr. arrangement (pr. 01.01.2019). Gebyret reguleres årlig i tråd med alkoholforskriften.

Skjenkebevilling for en enkelt anledning

Det kan innvilges skjenkebevilling for alkoholholdig drikk gr. 1 og 2 for enkeltarrangement som ikke omfattes av en fast bevilling og som strekker seg over perioder på inntil 7 dager, etter en helhetsvurdering av arrangementets art, beliggenhet, uttalelser, samt på forhånd fastsatt program. Ved større arrangementer skal uttalelser innhentes fra politi og brannvesen.

Søknadsfrist: Søknad skal leveres senest 14 dager før arrangementet skal gjennomføres.

Gebyr: Gebyr fastsettes til kr 370,- pr. arrangement (01.01.2019). Gebyret reguleres årlig i tråd med alkoholforskriften.

9. Gebyrfastsettelse

Faste salgs- og skjenkebevillinger

Årlig gebyr for innehavere av faste salgs- og skjenkebevillinger fastsettes etter forventet omsatt mengde alkoholholdig drikk pr. liter, etter satser fastsatt i sentral forskrift.

Bevillingsgebyret utgjør minimum kr 1.660,- for salg og kr 5.200,- for skjenking (pr. 01.01.2019). Gebyret reguleres årlig i tråd med alkoholforskriften.

Innehavere av faste salgs- og skjenkebevillinger skal på oppfordring sende inn attesterte oppgaver over omsatt mengde alkoholholdig drikk for foregående år samt forventet omsetning for inneværende år. Manglende innsending av omsetningsoppgaver eller betaling av gebyr medfører inndragning av bevillingen inntil omsetningsoppgaver er mottatt eller gebyret er innbetalt.

Bevilling for en periode av året

Gebyr som gjelder for en periode av året, ut over 7 dager, fastsettes etter forventet omsatt mengde alkoholholdig drikk pr. liter etter satser fastsatt i sentral forskrift.

Innehavere av slik bevilling skal på oppfordring sende inn attesterte oppgaver over omsatt mengde alkoholholdig drikk for eventuell foregående periode, samt forventet omsetning for inneværende periode. Manglende innsending av omsetningsoppgave eller betaling av gebyr medfører inndragning av bevillingen inntil omsetningsoppgaver er mottatt eller gebyret innbetalt

Ambulerende skjenkebevillinger og enkeltanledninger

Gebyr for ambulerende skjenkebevilling, samt salgs – og skjenkebevilling for en enkeltanledning for en periode på inntil 7 dager, fastsettes til kr 370,- pr. arrangement (01.01.2019).

10. Kunnskapsprøve

Før styrer og stedfortreder for salgs- og skjenkebevillinger kan godkjennes av bevillingsmyndigheten, må det foreligge dokumentasjon på bestått kunnskapsprøve i alkoholloven, jfr. Alkoholoven § 1- 7 c.

- Kunnskapsprøve for salg og skjenking avholdes etter avtale ved Øyer kommunes Servicetorg.
- Prøver avholdes så snart som mulig og senest innen 2 uker etter at det er mottatt melding om at prøve ønskes avlagt.
- Fremmedspråklige kan få forlenget prøvetiden med 30 minutter og benytte ordbok. Bruk av tolk tillates ikke.
- Fremmedspråklige, samt prøvetakere med dokumenterte lese- og skrivevansker kan etter søknad få anledning til å avlegge muntlig prøve.
- Før prøven avlegges må prøvetakere fremvise legitimasjon og dokumentere at prøvegebyr er innbetalt.
- Øyer kommune v/kommunedirektøren utsteder dokumentasjon ved bestått prøve.
Denne sendes prøvetakere pr. post innen to uker etter at prøve er bestått.
- Gebyr for prøvetaking fastsettes til kr 400 pr. avlagt prøve.(01.01.2019).

- Gebyret reguleres årlig i tråd med alkoholforskriften.

11. Ansvarlig alkoholhåndtering

Modellen «Ansvarlig vertskap» bør inngå i kommunes satsing på rusforebyggende arbeid for å hindre overskjenking, skjenking til mindreårige og for å redusere risiko for utelivsrelatert vold. Øyer kommune bør etablere et samarbeid med næringen/bevillingshavere for gjennomføring av programmet ved alle skjenkesteder.

Programmet bør gjennomføres for personalet som skjenker der hvor hoveddelen av driftskonseptet er skjenking.

12. Kommunens ansvar og myndighet

Kommunens veiledningsplikt

Kommunen skal gi nødvendig råd og veiledning til bevillingshaver, styrer og stedfortreder, slik at omsetningen av alkoholholdig drikk kan skje i samsvar med regelverket og på en slik måte at alkoholpolitiske og sosiale hensyn ivaretas.

Kommunen har en generell veiledningsplikt ihht. Forvaltningsloven.

Øyer kommune er opptatt av at det skal legges vekt på dialog og samarbeid mellom kommunen og bevillingshavere om felles utfordringer.

Kommunens kontrollmyndighet

Kommunen har ansvar for kontroll med utøvelse av kommunal skjenkebevilling, salg av alkoholholdig drikk gr. 1 og statlig bevilling etter alkoholloven 5-3, 1.ledd.

Kommunen som bevillingsmyndighet kan bl.a. kreve tilgang til salgs- eller skjenkestedets lokaler og regnskaper og kan kontrollere at driftskonseptet ikke endres i bevillingsperioden. Kommunens kontrollansvar framgår av alkoholloven § 1-9 og forskrift til alkoholloven.

Salgs- og skjenkekontroll

Kontroll av salg- og skjenkesteder skal utføres av kontrollør etter avtale med Øyer kommune. Øyer kommune har engasjert profesjonell leverandør av kontrolltjenester til å utføre ordinær salgs- og skjenkekontroll. Det skal føres kontroll med salg og skjenking av alkoholholdig drikk jfr. alkoholloven § 1-9.

Innenfor rammen av alkohollovens forskrift, kan kommunen fastsetter nærmere

retningslinjer for utøvelse av salgs- og skjenkekontroll. Det er utarbeidet instruks for utøvelse av kontroller gjeldende for Øyer kommune.

Kontrollen skal særlig omfatte salgs- og skjenketider, aldersgrensebestemmelsene og at det ikke selges eller skjenkes til personer som åpenbart er påvirket av rusmidler. Kommunen skal sikre at kontrollen til enhver tid er rettet mot de forhold som synes hensiktsmessige etter en vurdering av de lokale forhold, jfr. alkohollovenforskriften § 9 -4.

Ved skjenkekontroll skal kontrollørene forespørre ansvarshavende om hvem som er styrer og stedfortreder. På anmodning fra kontrollør har styrer og stedfortreder plikt til å legitimere seg.

Salgs- og skjenkekontroll kan skje åpent eller anonymt. Etter utført kontroll skal kontrolløren alltid presentere seg for stedets ansvarshavende og muntlig redegjøre for sitt inntrykk av stedet, jfr. alkoholforskriften § 9-5. Det skal avgis skriftlig rapport etter hver kontroll, denne oversendes oppdragsgiver Øyer kommune, med kopi til bevillingshaver. Salgs- og skjenkesteder skal kontrolleres så ofte som behovet tilsier det. Hvert sted skal kontrolleres minst en gang årlig. Det skal totalt utføres minst tre ganger så mange kontroller som kommunen har salgs- og skjenkesteder.

13. Overtredelser av alkoholloven

Bevilling skal utøves slik at alkoholloven med forskrift og annen lovgivning som har sammenheng med alkohollovens formål til enhver tid er oppfylt.

Alkoholforskriften kap. 10 inneholder detaljerte regler for prikkbelastning og inndragning. Dersom det avdekkes at innehaver av kommunal salgs- eller skjenkebevilling ikke oppfyller sine plikter etter alkoholloven, bestemmelser i lov eller medhold av lov som har sammenheng med alkohollovens formål, eller plikter som følger av bevillingsvedtaket, kan bevillingshaver tildeles et bestemt antall prikker, jfr. alkoholforskriften § 10 -1.